Sanligang Kasaysayan

- Nabigo ang mga Propagandista sa mapayapang reporma dahil sa pagiging bingi ng pamahalaang Kastila at simbahan.
- Itinatag ni Andres Bonifacio ang **Katipunan (KKK)** noong Hulyo 7, 1892 kasama ang iba pang makabayan tulad nina Emilio Jacinto at Pio Valenzuela.
- Layunin ng Katipunan: himukin ang mga Pilipino na lumaban para sa kalayaan gamit ang panitikan (tulad ng mga akda ni Bonifacio) at armadong pakikibaka.

Himagsikan Laban sa Kastila

- Nagsimula ang armadong laban matapos mabunyag ang Katipunan noong Agosto 19, 1896.

Unang Sigaw sa Pugad Lawin (Agosto 23, 1896): Pinunit ang sedula at isinigaw ang "Mabuhay ang Pilipinas!"

- Mga pangunahing lider: Bonifacio (Ama ng Katipunan), Jacinto (Utak ng Katipunan), at Aguinaldo (nanguna sa Republika ng Biak-na-Bato).

Mga Pahayagan sa Panahon ng Himagsikan

- Ginamit ang pahayagan upang palaganapin ang damdaming makabayan. Halimbawa:
- Kalayaan: Opisyal na pahayagan ng Katipunan.
- La Independencia: Pinamahalaan ni Antonio Luna.
- El Heraldo de la Revolucion: Naglathala ng mga balita at dekretong pampamahalaan.

Himagsikan Laban sa Amerikano

- Matapos ang Kasunduan sa Paris (1898), sinakop ng Amerika ang Pilipinas.
- Itinatag ang Unang Republika noong Hunyo 12, 1898 sa pamumuno ni Aguinaldo, ngunit hindi kinilala ng Amerika.
- Patuloy na lumaban ang mga Pilipino, tulad ng mga akda ni Apolinario Mabini na nagtataguyod ng kalayaan.

Mga Kilalang Personalidad at Akda

- Andres Bonifacio: Sumulat ng "Pag-ibig sa Tinubuang Lupa" at "Ang Dapat Mabatid ng mga Tagalog".
- Emilio Jacinto: May-akda ng "Kartilya ng Katipunan" at "Liwanag at Dilim".
- Apolinario Mabini: Tinaguriang "Utak ng Himagsikan", sumulat ng "El Verdadero Decalogo".
- Jose Palma: Kumatha ng titik ng *"Lupang Hinirang"*.

Kahalagahan ng Panitikan sa Himagsikan

- Nagsilbing sandata ang panitikan upang:
- Pukawin ang damdaming makabayan.
- Ipakita ang kasaysayan at karapatang pantao.
- Magbigay ng gabay sa mga Katipunero (tulad ng Kartilya).